

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIONS
AND PROSPECTS
OF WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 25-27, 2022**

**VANCOUVER
2022**

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (May 25-27, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 907 p.

ISBN 978-1-4879-3794-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-innovations-and-prospects-of-world-science-25-27-maya-2022-goda-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Perfect Publishing ®

©2022 Authors of the articles

	ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
76.	<i>Коломоєць Т. Г., Іванова В. А.</i> ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАВИЧОК СПІЛКУВАННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ	450
77.	<i>Коломоєць Т. Г., Распутіна А. Ю.</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ЗАСОБОМ ГЛОБАЛЬНОГО ЧИТАННЯ ЗА МЕТОДИКОЮ Г. ДОМАНА	454
78.	<i>Костенко Л. Д., Окольніча Т. В.</i> ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	459
79.	<i>Кравченко В. О., Кравченко Ю. А.</i> ВІРТУАЛЬНИЙ ЛАБОРАТОРНИЙ ПРАКТИКУМ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	467
80.	<i>Кудзінювська І. П., Трофименка В. І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	475
81.	<i>Кузьменко В. С., Копилов В. О.</i> ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПІДВИЩЕННІ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ У ПЕРІОД ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	480
82.	<i>Кушнієрова Т. Є.</i> СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ «БІОЛОГІЯ», «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» ТА В ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ	485
83.	<i>Максимюк М. В.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	489
84.	<i>Нечепорук Я. С.</i> ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	494
85.	<i>Онкович Г. В., Флегонтова Н. М., Ляліна О. О.</i> РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ФАХОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ГРУПАХ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	497
86.	<i>Османова Ульвія Фазиль ґызы</i> РОЛЬ УЧИТЕЛЯ В ФОРМИРОВАНИИ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ У УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ ІСТОРИИ	503
87.	<i>Протас О. Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ ОПИНИЛИСЯ В СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ	508
88.	<i>Сенік Л. М.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У	513

ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ –НЕФІЛОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

89. **Соколова Г. Б., Сляднева А. С.** 523
СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ
90. **Степанюк А. В., Веретюк У. В., Лацік Г. А.** 531
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ В 7 КЛАСІ
91. **Сухомлинов Д. О.** 538
ГУМАНІСТИЧНА СУТНІСТЬ ЗАРУБІЖНИХ КОНЦЕПЦІЙ МАСОВОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
92. **Толтигіна Є. Д.** 545
УМОВИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
93. **Трубіцина О. М., Кушнір Н. В.** 551
РЕФЛЕКСИВНЕ УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
94. **Ханюков О. О., Сапожниченко Л. В., Смольянова О. В.** 560
ОПИТУВАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ВІДНОСНО РІВНЮ СФОРМОВАНOSTІ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЩОДО СПРОМОЖНОСТІ ЗБИРАТИ МЕДИЧНУ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ПАЦІЄНТА У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ 6 КУРСУ
95. **Шимкова І. В., Гаркушевський В. С., Кирилюк В. В., Саула Ю. В.** 564
ЕТАПИ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
96. **Ядловська О. С., Могілевська Є. Є.** 572
НАСИЛЬСТВО НАД ДІТЬМИ В УКРАЇНІ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

97. **Товкач І. Є.** 578
МІСЦЕ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У ЦІННІСНІЙ СИСТЕМІ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ
98. **Бондаревич С. М., Зайцева В. Т.** 589
ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ОСОБЛИВОСТЯМИ Я-КОНЦЕПЦІЇ, САМООЦІНКИ ОСОБИСТОСТІ ТА КОПІНГ-СТРАТЕГІЯМИ У ФОРМУВАННІ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ
99. **Зубіашвілі І. К.** 600
СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ
100. **Куляк Б., Шинкаренко І. О.** 611
ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ – ЇЇ ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ –НЕФІЛОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Сенік Лілія Миколаївна

к. пед. н., доцент

Запорізький державний медичний університет

Анотація. У статті розглядається одна з актуальних проблем методики викладання української мови як іноземної – формування в іноземних студентів-медиків комунікативних навичок та вмінь, необхідних для успішного здійснення професійного спілкування в діалозі "Лікар-хворий". Запропоновано методичні матеріали для формування навичок та вмінь ведення навчально-професійного діалогу.

Ключові слова: навчально-професійне спілкування, діалогічна мова, комунікативна компетенція, мовленнєві вміння.

Сучасна методика викладання української мови як іноземної виділяє як один з основних напрямків свого розвитку професійне спілкування як актуальну для широкого використання модель мовної поведінки фахівців, які вступають у професійні контакти. Навчання в українських вузах іноземних студентів-нефілологів породжує у них високу мотивацію вивчення української мови з метою професійного спілкування. Однією з актуальних проблем є навчання іноземних студентів-медиків усного професійного діалогічного мовлення, яке готує їх до клінічної практики з пропедевтики внутрішніх хвороб. Пошуки оптимальних шляхів навчання майбутніх спеціалістів ускладнюються низкою невирішених теоретичних, а головне, методичних проблем. В результаті цього викладачі-практики відчувають дефіцит навчальних матеріалів, адекватних прагматичним цілям учнів.

Звідси випливає, що завдання методистів і практиків полягає в тому, щоб забезпечити студентів навчальними розробками, що формують необхідні комунікативні навички та вміння.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить, що ті чи інші питання цікавої для нас проблеми розроблялися в методиці викладання УМІ та іноземних мов. Представлені лінгвістичні та методичні засади навчання діалогічного мовлення на початковому етапі навчання іноземних мов студентів (Д.І. Ізаренков), розроблена проблема ситуації при навчанні діалогічної мови (Т.О. Сахарова). Розглядалися також питання навчання усної діалогічної навчально-професійної мови на системі текстів у нефілологічному виші (Н.В. Суворова) та інші. Дослідниками розроблено важливі питання навчання діалогічного мовлення, такі, як компоненти структури мовної ситуації, відбір і організація матеріалу з навчання діалогу, описані типи та класи вправ. Виділено основні інтенції навчально-професійного спілкування на практичному заняття ВНЗ (Є.І. Гейченко). Практичну цінність для викладачів-практиків представляє також визначення та опис комунікативної компетенції нефілологів у галузі продуктивної мови (А.Ю. Константінова).

У більшості досліджень розглядаються важливі для методики викладання питання навчання окремим аспектам професійного спілкування, у тому числі діалогу. Ми використовували дані низки досліджень з метою створення методичних матеріалів, спрямованих на навчання діалогічного мовлення у навчально-професійній сфері спілкування.

Мета статті – представити один із можливих шляхів забезпечення реальних комунікативних потреб іноземних студентів-медиків – методичні матеріали, створені задля формування навичок і умінь, необхідних для успішного ведення професійного діалогу "Лікар-хворий".

Удосконалення змісту та форм викладання УМІ пов'язане з розробкою оптимальних шляхів формування комунікативної компетенції у різних сферах спілкування, зокрема, у навчально-професійній.

Введення в українських вишах навчання англійською мовою ставить перед українцями завдання виявлення комунікативних потреб цієї категорії учнів.

Ми провели анкетування щодо виявлення основних потреб студентів англomовної форми навчання. Його результати показали, що потреби учнів вкрай прагматичні, обмежені бажанням володіти українською мовою лише для спілкування у побуті, а також мовою спеціальності в обсязі, необхідному та достатньому для клінічної практики з пропедевтики внутрішніх хвороб. Це зрозуміло, оскільки навчання проводиться англійською мовою, а клінічна практика: курація хворих, спілкування з ними та розпитування щодо систем захворювань – українською мовою. Подальше обговорення історій хвороби проводиться з викладачем кафедри та оформляється письмово англійською мовою.

Виявлені комунікативні потреби учнів є основою визначення цілей, завдань навчання, а також змісту навчальних матеріалів. Кінцевою метою навчання іноземних студентів-нефілологів у навчально-професійній сфері є формування у них навичок та умінь ведення професійного діалогу з пацієнтом на теми, передбачені програмою клінічної практики.

Нами розроблено навчально-методичний курс «Підготовка до клінічної практики», якому відводиться значний обсяг навчального часу як найважливішому та необхідному у професійному відношенні. При визначенні його предметного змісту було виділено знання, навички та вміння, які сприяють формуванню комунікативної компетенції у навчально-професійній сфері спілкування.

До них належать:

- Мовні знання: знання мовних одиниць та вміння їх використовувати; знання синонімії та варіативності лексики та лексико-граматичних моделей; знання прийомів використання мовних засобів (норми побудови висловлювань професійної орієнтації); знання схем побудови творів певних жанрів професійного мовлення (діалогу-розпитування);
- Мовні вміння: вміння стереотипно висловлювати свою думку; вміння різними мовними засобами висловити ту саму думку (ускладнити, спростити, конкретизувати питання залежно від мовної реакції пацієнта);

- Комуникативні вміння: вміння побудувати свою мову відповідно до комуникативних цілей, дотримуватися певної послідовності та логіки питань; вміння варіювати питання відповідно до врахуванням мовної реакції пацієнта; вміння вести професійний діалог із пацієнтом на теми, передбачені програмою клінічної практики.

Звідси випливають основні завдання курсу:

а) формування та систематизація мовних знань;

б) розвиток мовних та комуникативних умінь у актуальних ситуаціях спілкування з метою досягнення такого рівня розвитку комуникативної комунікації, який є необхідним для здійснення професійного діалогічного спілкування з хворим.

Навчання в рамках курсу будується на основі низки прийнятих у сучасній методиці психолого-педагогічних принципів:

- Комуникативно-діяльнісний підхід до навчання, при якому навчальна діяльність розглядається як процес, що моделює мовленнєву поведінку в відібраних сферах комунікації (у нашому випадку у навчально-професійній сфері спілкування, у ситуаціях спілкування лікаря з хворим);

- Принцип взаємопов'язаного навчання видам мовної діяльності, у якому кожен її вид виступає не тільки як мета, але і як засіб навчання залежно від поставлених навчальних завдань. Участь у професійному діалозі передбачає наявність навичок та умінь правильно побудувати свою мову, а також зрозуміти розмовну мову хворого. Отже, насамперед розвивається такий вид мовної діяльності, як говоріння. Читання має велике значення для отримання професійної інформації та забезпечення спілкування у навчально-професійному середовищі. Тому важливим є розвиток навичок та умінь читання. Щоб зрозуміти мову хворого з її індивідуальними особливостями її потрібно слухати. У навчальний процес вводиться аудіювання, що дозволяє набувати навичок розуміння мови хворих. Навчання на даному етапі не є самоціллю, йому приділяється менше уваги;

- Принцип обліку мотиваційного фактора у навчанні, який вимагає, щоб вивчений матеріал був значущим для учнів, щоб виявлені потреби спілкуванні задовольнялися достатньою мірою.

Навчальний курс складається з кількох взаємозалежних частин: 1) анатомія та фізіологія дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної систем; 2) догляд за хворими; 3) розпитування хворих при захворюваннях дихальної, серцево-судинної, травної, сечовидільної систем. Найбільш значною під час навчання діалогічного мовлення є частина " Розпитування хворих... " . Кожна частина складається з низки тем. У рамках кожної теми виділяються підтеми з своїми мікрозадачами, що сприяє глибшому засвоєнню та систематизації матеріалу, покроковому, поетапному формуванню навичок та умінь. Наприклад, тема «Розпитування хворого із захворюваннями органів травлення» ділиться на підтеми «Характеристика болю при захворюваннях органів травлення», «Локалізація болю», "Іррадіація болю", "Інтенсивність болю", "Залежність болю від прийому їжі" та ін.

При відборі мовного матеріалу, що підлягає засвоєнню, ми спиралися на характерні особливості діалогічного мовлення: найвищою одиницею діалогічного спілкування є діалог певної структури, що складається з мовних дій; мовна дія є основною складовою частиною діалогу; діалог виникає на основі мовних ситуацій; змістовну сторону діалогу становить реалізація мовного завдання одного з тих, хто говорить (з'ясування у співрозмовника певної інформації, повідомлення інформації, волевиявлення того, хто говорить), мовні дії всередині діалогу пов'язані ситуативно (Д.І. Ізаренков, 1986).

Поставлена мета навчання зумовлює обмеження можливих ситуацій професійного спілкування ("Лікар-лікар", "Лікар-середній медичний персонал", "Лікар-хворий", "Лікар-родичі хворого") ситуаціями "Лікар-хворий" як найбільш значущими. Адже саме у розмові з хворим необхідні навички та вміння вести професійний діалог для встановлення діагнозу та призначення лікування.

З усіх класів ситуацій (із питаннями, спонукальними мовними діями) для даної категорії учнів комунікативно значимими є ситуації з питаннями мовними діями, оскільки діалог передбачає запит інформації у пацієнта.

На наступному етапі проведено відбір конкретних ситуацій у межах кожної теми та підтеми. Відібрані мовні дії, які підлягають засвоєнню. Як відомо, вони функціонують, наповнюючись комунікативним змістом, лише в діалозі. Тому, хоча окремим мовним діям (оформленню та продукування) студенти також навчаються, ця робота проводиться не ізольовано, а в процесі навчання таким одиницям зв'язного мовлення, як діалогічні єдності, мікродіалоги. При відборі спираємося на характерні особливості реального професійного діалогу, в результаті аналізу якого були виявлені мовні інтенції розпитування хворого. Серед них – універсальні, використовувані при розпитуванні хворого по будь-якій із систем захворювань: з'ясування паспортних даних, основних скарг, з'ясування наявності болю та його характеристик. Специфічні інтенції характеризують особливості розпитування щодо конкретних систем захворювань. Наприклад, запит інформації про наявність диспепсичних розладів, зв'язку болю з прийомом їжі при захворюваннях органів травлення, наявності задишки, серцебиття та інших специфічних скарг при захворюваннях серцево-судинної системи та ін. Універсальні специфічні інтенції визначають план професійного спілкування лікаря з хворим.

Для того, щоб діалогічне спілкування було реалізовано, перш ніж розвивати мовні вміння, необхідно запровадити та закріпити певні знання – лексичні та граматичні. Мовний матеріал представлений у лексичному мінімумі, який включає і лексико-граматичні моделі мови науки. Базовою лексикою для діалогу-розпитування є, перш за все, термінологічна і спеціальна, щонайменше – нейтральна розмовна лексика. Специфіка форми навчання даного контингенту визначає способи презентації лексики, серед яких пріоритетним виступає переклад як найбільш економічний та доцільний спосіб. Використовуються також інші способи семантизації, зокрема тлумачення,

визначення значень слів за контекстом, за допомогою підбору синонімів або антонімів.

Загальновідомо, що стилістична диференціація мови виникає за умови вільного володіння засобами різних пластичних пластів. Тому в рамках підтем передбачені вправи, спрямовані на оволодіння одиницями наукового (мова лікаря) та розмовно-нейтрального (мова хворого) стилів. Проте саме собою володіння базовими структурами та базовою лексикою не виключає помилок, пов'язаних з порушенням норм споживання, із вибором відповідних коштів. Вироблення навичок адекватного вживання мовного матеріалу у ситуаціях спілкування становить значний зміст у рамках практичного курсу. Ця робота здійснюється з урахуванням особливостей мовлення лікаря, що актуалізується у процесі виконання вправ:

- синонімія лексики та лексико-граматичних моделей, що відрізняють мову лікаря ("Чи буває у вас печія? Чи страждаєте ви печією? Печія у вас буває?"), а також варіативність мовної реакції пацієнта (Так, у мене буває печія. Я страждаю печією);

- професійні прийоми ведення діалогу, наприклад, альтернативні питання (Болі ниючі, давлячі або якогось іншого характеру? Болі гострі чи тупі?), що дозволяють уникнути неправильних, неточних відповідей, спричинених нерозумінням питання чи підказкою (Біль віддає у праву руку?). Для мови лікаря характерні також уточнюючі питання, звернення, засоби зчеплення тексту (повтори, перепит, вступні слова та словосполучення), що дозволяють найбільш точно з'ясувати необхідну інформацію, надавши при цьому діалогу форму природної, довірчої розмови.

Розгортання діалогу залежить також від ступеня адаптації до мови співрозмовника (темпу, манері говорити, мовним особливостям). Вправи на прослуховування записів реальних діалогів-розпитувань з наступним виділенням заданої інформації розвивають навички розуміння мови хворих, що створює передумови адекватної реакції.

Методичний апарат кожної теми є цілісна система текстів, адекватних рівню у мовному та змістовному плані рівню підготовки студентів, завдань, що дозволяють реалізувати навчальні завдання, матеріалів для проведення поточного та підсумкового контролю за темами.

В основу навчання усного професійного мовлення покладено моно- та діалогічні тексти. Робота з текстовим матеріалом організована таким чином, що дає можливість трансформувати письмову монологічну мову в усну монологічну мову та в усний навчально-професійний діалог.

Система методично обумовлених вправ передбачає послідовний розвиток навичок та умінь ведення діалогу-розпиту. У практичному курсі представлені вправи трьох класів: тренувальні, умовно-мовні, мовні, які спрямовані на зняття лексико-граматичних труднощів, формування комунікативних навичок в умовах навчальних комунікативних ситуацій, а також на формування комунікативних умінь в умовах, близьких до природного професійного спілкування. Вправи націлені на реалізацію завдань навчального заняття, формулювання до них мають характер комунікативного завдання. В практичному курсі представлені вправи на доповнення інформації в репліках, крім діалогу відсутніми репліками (як лікаря, так і хворого), на складання діалогу-розпитування на основі прочитаних монологічних текстів та текстів-історій хвороби. Ситуативні завдання завершують вивчення підтем і тем курсу.

Система вправ з навчання діалогу-розпиту характеризується тим, що:

- 1) вправи охоплюють весь мовний матеріал, призначений для засвоєння та тренування;
- 2) навчання мовним діям здійснюється у єдності трьох його сторін: вимовної, структурної та лексичної;
- 3) об'єктом уваги є не лише змістовна сторона мови, а й послідовність, логічність побудови розпитування;
- 4) весь підлягає засвоєнню матеріал багаторазово актуалізується у процесі виконання вправ, що забезпечується його автоматизація;

5) забезпечується багаторазова повторюваність навчального матеріалу та його тренування в умовно-мовленнєвих та мовленнєвих вправах, в умовах, близьких до процесу природного професійного спілкування.

Вивчення окремих підтем і тем курсу закінчується контролем. При його розробці враховується методичне положення про адекватність форм перевірки виду навчальної діяльності та поставленої задачі. Контроль спрямовується на перевірку рівня сформованості комунікативних навичок та умінь ведення діалогу – розпитування. Частина вправ забезпечена ключами, схемами, таблицями та ін., що виконують функцію самоконтролю. Оскільки перенесення навичок самоконтролю з рідної мови на іноземну не відбувається стихійно, вона є об'єктом спеціального формування. Зовнішній самоконтроль є засобом формування внутрішнього самоконтролю, а також механізму саморегуляції навчальної діяльності. Крім того, наявність можливості проконтролювати себе у процесі виконання вправ за допомогою ключів, схем та ін. веде до задоволення результатами виконаної роботи та мотивує її.

Розроблені методичні матеріали сприяють формуванню комунікативної компетенції студентів, а також перенесення комунікативних навичок та умінь у реальне професійне спілкування «Лікар-хворий».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гейченко Е.И. Обучение устному учебно-профессиональному общению на русском языке студентов-нефилологов I курса: Дис. ... канд. пед. наук. 13.00.02. – М., 1984. – 207 с.

2. Гришкова Р. О. Педагогічні засади формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей: автореф. дис. на здобуття наук ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – К., 2007. – 32 с.

3. Изаренков Д.И. Обучение диалогической речи. – М.: Русский язык, 1986. – 160 с.

4. Константинова А.Ю. Что же входит в структуру коммуникативной компетенции нефилолога в области продуктивной речи? // Русский язык за рубежом. – 1993. – № 3. – С. 77-83.

5. Суворова Н.В. Обучение устной диалогической учебно-профессиональной речи на системе текстов в нефилологическом вузе // Русский язык за рубежом. – 1988. – № 6. – С. 66-70.

6. Шелест Г. Вивчення української мови як іноземної: проблеми, нові методики, перспективи. Закарпатські філологічні студії. Випуск 3. Т.1. С. 51-55.